

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔԵՐ

ՀՀ ԳԱԱ ՀԱՅԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ
ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔԻ
ԱԿԱԴԵՄԻԿՈՍ-ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ

ՅՈՒՐԻ ՍՈՒՎԱՐՅԱՆ12

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ
ՆԱԽԱԳԱՀ

ԱՇՈՏ ՍԱՂՅԱՆ15

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ՕՐՀՆՈՒԹՅԱՆ ԽՈՍՔԸ18

ՀՀ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐ

ԱՐԱՐԱՏ ՄԻՐՁՈՅԱՆ21

ԻԻՀ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐ

ՀՈՍԵՅՆ ԱՄԻՐ ԱԲԴՈԼԼԱՀԻԱՆ23

ԻԻՀ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ

ՌՈՒԲԵՐՏ ԲԵԳԼԱՐՅԱՆ26

ՀՀ ԳԱԱ ԱՐԵՎԵԼԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՏՆՕՐԵՆ

ՌՈՒԲԵՐՏ ՂԱԶԱՐՅԱՆ29

ԵՊՀ ԱՐԵՎԵԼԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏԻ

ԻՐԱՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԱՄԲԻՈՆԻ ՎԱՐԻՉ

ՎԱՐԴԱՆ ՈՍԿԱՆՅԱՆ32

ՀՀ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐԽԻՎԻ ՏՆՕՐԵՆ

ԳՐԻԳՈՐ ԱՐՇԱԿՅԱՆ35

ՀՀ ԳԱԱ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՏՆՕՐԵՆ

ԱՇՈՏ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ38

ՀՀ-ՈՒՄ ԻԻՀ ԴԵՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

ՄԵՅՅԵԴ ՀՈՍԵՅՆ ԹԱԲԱԹԱԲԱՅԻ40

ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆՂԵԿԱՎԱՐ	
ՄԵՀՂԻ ԻՄԱՆԻՓՈՒՐ	43
ՀՀ ԳԱԱ ԱՐԵՎԵԼԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ԻՐԱՆԻ ԲԱԺՆԻ ՎԱՐԻՉ	
ԳՈՀԱՐ ԻՄԿԱՆԴԱՐՅԱՆ	46
 ԻԻՀ-ՈՒՄ ՀՀ ԵՎ ՀՀ-ՈՒՄ ԻԻՀ ՏԱՐԲԵՐ ՏԱՐԻՆԵՐԻ ԴԵՄՊԱՆՆԵՐԻ ԵԼՈՒՅԹՆԵՐ	
ԻԻՀ-ՈՒՄ ՀՀ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԵՎ ԼԻԱԶՈՐ ԴԵՄՊԱՆ	
ՎԱՀԱՆ ԲԱՅԲՈՒՐԴՅԱՆ	48
ՀՀ-ՈՒՄ ԻԻՀ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱՏԱՐ	
ԲԱՀՐԱՍ ՂԱՍԵՄԻ	62
ԻԻՀ-ՈՒՄ ՀՀ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԵՎ ԼԻԱԶՈՐ ԴԵՄՊԱՆ	
ԳԵՂԱՍ ՂԱՐԻԲՋԱՆՅԱՆ	68
ՀՀ-ՈՒՄ ԻԻՀ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԵՎ ԼԻԱԶՈՐ ԴԵՄՊԱՆ	
ՄԵՅՅԵԴ ԱԼԻ ՍԱՂԱՅԻԱՆ	71
ԻԻՀ-ՈՒՄ ՀՀ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԵՎ ԼԻԱԶՈՐ ԴԵՄՊԱՆ	
ԳՐԻԳՈՐ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ	76
ՀՀ-ՈՒՄ ԻԻՀ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԵՎ ԼԻԱԶՈՐ ԴԵՄՊԱՆ	
ՍՈՀԱՄՍԱՂ ՌԱՅԻՄԻ	81
ՀՀ-ՈՒՄ ԻԻՀ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԵՎ ԼԻԱԶՈՐ ԴԵՄՊԱՆ	
ՄԵՅԵԴ ՔԱԶԵՍ ՍԱԶԱՂԻ	84
ԻԻՀ-ՈՒՄ ՀՀ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԵՎ ԼԻԱԶՈՐ ԴԵՄՊԱՆ	
ԱՐՄԵՆ ԱՎԱԳՅԱՆ	85
ՀՀ-ՈՒՄ ԻԻՀ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԵՎ ԼԻԱԶՈՐ ԴԵՄՊԱՆ	
ԱՐԲԱՍ ԲԱԴԱԽՇԱՆ ԶՈՀՈՒՐԻ	87

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՈՀԱՐ ԻՍԿԱՆԴԱՐՅԱՆ , ԻՐԱՆԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ԴԻՆԱՄԻԿԱՆ 1991-2021թթ.	95
ԱՐՄԵՆ ԻՍՐԱՅԵԼՅԱՆ , ԼՐԱՏՎԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԴԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ԻՐԱՆԻ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ	115
ԿԱՐԵՆ ՄԿՐՏՉՅԱՆ , ԻՐԱՆԻ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՄԱՍՆԱԿՅՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՀ-ԻՆՉ ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ԵՎ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅՈՒՄ.....	124
ԵՂԻԱ ԹԱՇՃՅԱՆ , ԻՐԱՆԻ ՀԱՐԿԱԴՐԱԿԱՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍՈՒՄ.....	149
ԼԻԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ ՊԱՆԹՅՈՒՐՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԽՆԴԻՐԸ ԻՐԱՆԻ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ 2005-2013 թթ.	165
ԱՀԱՐՈՆ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ , ԱՆԻ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ, ԱՐՅԱԽՅԱՆ ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԿԱԼՈՒՄՆ ԻՆՉ ՆԵՐՔԻՆ ԽՈՍՈՒՅԹՈՒՄ՝ ՔԱՌՕՐՅԱՅԻՑ ՄԻՆՉԵՎ ՔԱՌԱՍՈՒՆՉՈՐՄՈՐՅԱ ՊԱՏԵՐԱԶՄ (2016-2020 թթ.).....	178

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԺԴԵՀ ԵՐԱՆՅԱՆ , ՈՐՈՇ ԸՆԴՀԱՆՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ Մ.Թ.Ա. 1-ԻՆ ՀԱԶԱՐԱՄՅԱԿԻ ԱՐՅԱԽՅԱՆ ՏԱՓԱՏԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ԻՐԱՆԻ ՈՐՈՇ ՄԱՐԴԱԿԵՐՊ ԿՈԹՈՂՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ.....	206
ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԽՈՐԻԿՅԱՆ , ՍՍՏՐԱՊԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԻ ՀԱՐՅԻ ՇՈՒՐԶ.....	219
ԽԱՉՏԱՆՈՒՐ ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ , ԻՐԱՆՈՒՄ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՇՈՒՐԶ (1918-1920 թթ.)	238

ԱՐՏՅՈՄ ՏՈՆՈՅԱՆ, ՊԱՐՄԿԱՍՏԱՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՆԿԱԽՈՒԹՅԱՆ ՃԱՆԱՉՄԱՆ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐՁ	254
ԼԵՁՈՒ, ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ԱՐՎԵՍՏ	
ԱՐՄԱՆՈՒՇ ԿՈՋՄՈՅԱՆ, ԲԱԶՄԱԹԵՄԱՏԻԿՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ ՈՐՊԵՍ «ՀԱՖԵԶՅԱՆ ԳԱԶԵԼԻ» ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆ (ՄԵԿ ԳԱԶԵԼԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁ)	286
ԳԱՌՆԻԿ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ, ԻՐԱՆԱԿԱՆԻ, ԻՍԼԱՄԱԿԱՆԻ ԵՎ ՍՈՂԵՌՆԻ ՍԻՆԹԵԶԸ ՈՐՊԵՍ ԱԶԳԱՅԻՆ-ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԻՆՔՆԱԳԻՏԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԴՐՄԵՎՈՐՈՒՄ ՊԱՐՄԻՑ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԱՐՁԱԿՈՒՄ	296
ՀԱՍՄԻԿ ՀՄԱՅԱԿՅԱՆ, ՀԱՅԵՐԵՆՈՒՄ ԻՐԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐՎՈՂ ՈՐՈՇ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԽԵԹԱԿԱՆ ԶՈՒԳԱՀԵՌՆԵՐԸ	308
ՏԻԳՐԱՆ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ, ՊԱՐՄԿԵՐԵՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԻՋՆԱԴԱՐՅԱՆ ՎԻՍԱԳԻՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԼԵՁՈՒ	320
ԻՎԵԹ ԹԱԶԱՐՅԱՆ, ԱՆՎԱՆԻ ՀԱՅԵՐԸ ՂԱԶԱՐԱԿԱՆ ԻՐԱՆՈՒՄ	334
ԱՆԱՀԻՏ ՅԱՀՅԱՄԱՄԻԶԻ, ԻՐԱՆԱՀԱՅ ԳԱՂԹՕՋԱԽՆԵՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՈՒՐՎԱԳԻԾ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԻ ԵՎ ՎԱՆՔԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄԸ ԻՐԱՆՈՒՄ (ՆՈՐԱԳՈՒՅՆ ՇՐՋԱՆ)	355
ԱՆԻ ԲԱԲԱՅԵԱՆ, ԻՐԱՆԱՀԱՅ ԳԵՂԱՆԿԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ XX ԴԱՐՈՒՄ (ՀԱՄԱՌՕՏ ԱԿՆԱՐԿ)	376
ԱՐԵՎ ԲԱԳՐԱՏՅԱՆ, ՀԱՅԻ ԿԵՐՊԱՐԸ ՀՈՄԱ ԶԱՍԵՄԻԻ «ԱԽԹԱՄԱՐ» ԺՈՂՈՎԱԾՈՒՈՒՄ	383

CONTENTS

WELCOME SPEECHES

ACADEMICIAN-SECRETARY OF THE DIVISION OF ARMENOLOGY
AND SOCIAL SCIENCES NAS RA

YURI SUVARYAN12

THE PRESIDENT OF THE NAS RA

ASHOT SAGHYAN15

BLESSING REMARKS OF HIS HOLINESS

KAREKIN II18

SUPREME PATRIARCH AND CATHOLICOS OF ALL ARMENIANS

MINISTER OF FOREIGN AFFAIRS OF THE RA

ARARAT MIRZOYAN21

MINISTER OF FOREIGN AFFAIRS OF THE IRI

HOSSEIN AMIR-ABDOLLAHIAN23

MEMBER OF THE PARLAMENT OF IRI

ROBERT BEGLARIAN26

DIRECTOR OF THE INSTITUTE OF ORIENTAL STUDIES NAS RA

ROBERT GHAZARYAN29

HEAD OF THE CHAIR OF IRANIAN STUDIES, AT THE

FACULTY OF ORIENTAL STUDIES AT YSU

VARDAN VOSKANYAN32

DIRECTOR OF NATIONAL ARCHIVE OF ARMENIA

GRIGOR ARSHAKYAN35

DIRECTOR OF THE INSTITUTE OF HISTORY NAS RA

ASHOT MELKONYAN38

ADVISOR OF THE CULTURAL CENTER OF THE IRI EMBASSY

IN ARMENIA

SEYED HOSSEIN TABATABAEI40

DIRECTOR OF THE ISLAMIC CULTURE AND COMMUNICATION

ORGANIZATION

MAHDI IMANIPUR43

HEAD OF DEPARTMENT OF IRANIAN STUDIES AT THE INSTITUTE OF ORIENTAL STUDIES NAS RA GOHAR ISKANDARYAN	46
 SPEECHES OF AMBASSADORS OF THE RA IN THE IRI AND THE IRI IN THE RA IN DIFFERENT YEARS	
AMBASSADOR EXTRAORDINARY AND PLENIPOTENTIARY OF THE RA TO THE IRI VAHAN BAYBURDYAN	48
CHARGE D'AFFAIRES OF THE IRI TO THE RA BAHRAM GHASEMI	62
AMBASSADOR EXTRAORDINARY AND PLENIPOTENTIARY OF THE RA TO THE IRI GEGHAM GHARIBJANYAN	68
AMBASSADOR EXTRAORDINARY AND PLENIPOTENTIARY OF THE IRI TO THE RA SEYED ALI SAGHAYAN	71
AMBASSADOR EXTRAORDINARY AND PLENIPOTENTIARY OF THE RA TO THE IRI GRIGOR ARAKELYAN	76
AMBASSADOR EXTRAORDINARY AND PLENIPOTENTIARY OF THE IRI TO THE RA MOHAMMAD RAISI	81
AMBASSADOR EXTRAORDINARY AND PLENIPOTENTIARY OF THE IRI TO THE RA SEYED KAZEM SAJJADI	84
AMBASSADOR EXTRAORDINARY AND PLENIPOTENTIARY OF THE RA TO THE IRI ARSEN AVAGYAN	85
AMBASSADOR EXTRAORDINARY AND PLENIPOTENTIARY OF THE IRI TO THE RA ABBAS BADAKHSHAN ZOHOURI	87

ARTICLES

POLITICS

GOHAR ISKANDARYAN , DYNAMICS OF CHANGE IN ARMENIAN SOCIETY'S ATTITUDE TOWARDS IRAN: 1991-2021	95
ARMEN ISRAYELYAN , THE ROLE OF THE MEDIA IN ARMENIA-IRAN RELATIONS.....	115
KAREN MKRTCHYAN , PARTICIPATION OF THE ARMENIAN COMMUNITY OF IRAN IN THE PROCESS OF ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF INTERSTATE RELATIONS RA-IRI	124
YEGHIA TASHJIAN , IRAN'S ASSERTIVE FOREIGN POLICY TOWARDS SOUTH CAUCASUS	149
LIANA PETROSYAN , THE ISSUE OF PAN-TURKISM IN THE ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN IN 2005-2013	165
AHARON VARDANIAN, ANI MARGARYAN PERCEPTION OF THE ARTSAKH CONFLICT IN THE INTERNAL DISCOURSE OF IRI - FROM THE FOUR-DAY TO THE FORTY-FOUR-DAY WAR (2016-2020)	178

HISTORY

NZHDEH YERANYAN , SOME SIMILARITIES BETWEEN ANTHROPOMORPHIC STELAE OF THE STEPPES OF ARTSAKH AND IRAN OF THE 1ST MILLENNIUM	206
HOVHANNES KHORIKYAN , ON THE TERRITORY OF SATRAPIC ARMENIA.....	219
KHACHATUR STEPANYAN , ON THE PROBLEMS OF ARMENIAN IMMIGRATION IN IRAN (1918-1920)	238
ARTYOM TONoyAN , ON THE ISSUE OF RECOGNITION OF THE INDEPENDENCE OF THE FIRST REPUBLIC OF ARMENIA BY PERSIA.....	254

LANGUAGE, LITERATURE, ART

ARMANUSH KOZMOYAN, MULTITHEMES AS A CHARACTERISTIC FEATURE OF “HAFEZIAN GHAZALS” (AN EXPERIENCE OF ONE GHAZAL ANALYSIS)	286
GARNIK GEVORGYAN, THE SYNTHESIS OF IRANIAN, ISLAMIC AND MODERN AS A MANIFESTATION OF NATIONAL-CULTURAL SELF-AWARENESS IN THE MODERN PERSIAN PROSE	296
HASMIK HMAYAKYAN, POSSIBLE HITTITE PARALLELS OF SOME LOANWORDS IN ARMENIAN CONSIDERED IRANIAN.....	308
TIGRAN MIKAYELYAN, PERSIAN AS A LANGUAGE OF MEDIEVAL EPIGRAPHIC INSCRIPTIONS OF ARMENIA	320
YVETTE TAJARIAN, FAMOUS ARMENIANS IN QAJAR IRAN	334
ANAHIT YAHYAMASIHL, PRESERVATION OF ARMENIAN CHURCHES AND MONASTERIES IN IRAN (CONTEMPORARY PERIOD)	355
ANI BABAIAN, BRIEF OVERVIEW OF ARMENIAN IRANIAN PAINTINGS IN THE TWENTIETH CENTURY	376
AREG BAGRATYAN, THE ARMENIAN CHARACTER IN THE HOMA DJASSEMI'S "AKHTAMAR" COLLECTION	383